

ChatGPT'den gerçekten iyi cevap almak için 10 prompt kalıbı

Her gün kullanabileceğin 10 kopyala-yapıştır prompt kalıbı, ChatGPT'yi kendine göre ayarlama adımları ve kısa bir prompt kontrol listesi.

burakozerweb.com/kaynaklar/chatgpt-prompt-kaliplari

Aynı soruyu iki kişi ChatGPT'ye sorar: biri genel geçer, her yerde okunabilecek bir cevap alır, diğeri doğrudan işine yarayan bir metin. Fark çoğu zaman modelde değil, sorunun nasıl kurulduğunda. Bu rehberde her gün tekrar tekrar kullanabileceğin 10 prompt kalıbı var. Her birinin ne işe yaradığını, kopyalanabilir bir örneğini ve ne zaman kullanman gerektiğini bulacaksın. Sonunda ChatGPT'yi kendine göre ayarlamayı ve prompt'unu göndermeden önce bakacağın kısa bir kontrol listesini ekledim.

Neye ihtiyacın var

- Bir ChatGPT hesabı (ücretsiz plan bu rehber için yeterli)
- Üzerinde çalıştığın gerçek bir iş: bir e-posta, bir gönderi, bir karar, bir plan
- Yaklaşık 20 dakika ve deneme yapmaya açık bir kafa

ChatGPT

Yazı, fikir, özet ve günlük sorular için çok yönlü sohbet asistanı.

[Aracı aç: chatgpt.com](https://chatgpt.com)

İyi bir prompt'un beş parçası

Aşağıdaki kalıpların hepsi aynı beş parçanın farklı kombinasyonları. Bunları aklında tutarsan kalıpları ezberlemene gerek kalmaz:

- **Rol:** ChatGPT kimin gözünden baksın? (editör, muhasebeci, öğretmen)
- **Bağlam:** Sen kimsin, bu iş kim için, neden yapılıyor?
- **Görev:** Tam olarak ne istiyorsun? Tek ve net bir cümle.
- **Kısıtlar:** Uzunluk, ton, kaçınılacak şeyler, son tarih.
- **Çıktı biçimi:** Madde listesi mi, tablo mu, e-posta taslağı mı?

Köşeli parantez içindeki yerleri kendi bilgilerinle doldur. Ne kadar somut yazarsan cevap o kadar sana özel olur.

10 prompt kalıbı

1. Rol + bağlam

En temel ve en çok işe yarayan kalıp. ChatGPT'ye bir uzman rolü ve durumunu anlatan birkaç cümle verdiğinde, cevap "herkese" değil sana göre şekillenir.

PROMPT 1

Rolün: [alan] konusunda deneyimli bir [uzman rolü].
Bağlam: [işini, durumunu ve hedefini 2-3 cümleyle anlat].
Görev: [ne istediğini tek cümleyle yaz].
Kısıtlar: [uzunluk, ton, kaçınılacak şeyler].
Çıktıyı Türkçe ve [madde listesi / tablo / kısa paragraf] olarak ver.

Ne zaman: Yeni bir sohbete başladığın hemen her durumda. Diğer kalıpların çoğunu bunun üzerine eklersin.

2. Örnek ver

Ne istediğini tarif etmek zor olabilir; göstermek çok daha kolay. Beğendiğin iki üç örneği verip önce ortak özelliklerini çıkarttırmak, ChatGPT'nin tarzı gerçekten yakalamasını sağlar.

PROMPT 2

Aşağıda beğendiğim üç [ürün açıklaması / gönderi / e-posta] örneği var. Önce bu örneklerin ortak özelliklerini (uzunluk, ton, yapı, kelime seçimi) 5 maddede çıkar. Sonra aynı tarzda [konu] için 3 yeni metin yaz. Örnekleri kopyalama, yalnızca tarzı yakala. Türkçe yaz.

Örnek 1: [metin]

Örnek 2: [metin]

Örnek 3: [metin]

Ne zaman: Belli bir ses ya da format istediğinde: sosyal medya metinleri, ürün açıklamaları, müşteri e-postaları.

3. Adım adım düşün

Karmaşık bir soruda doğrudan sonuca atlamak hatalı cevap riskini artırır. Modelden düşünme sürecini açıkça yazmasını istemek hem cevabı iyileştirir hem de nerede yanıldığını görmeni kolaylaştırır.

PROMPT 3

[Problem ya da karar] üzerine çalışıyorum. Doğrudan sonuca atlama. Önce problemi kendi cümlelerinle özetle, sonra dikkate alınması gereken faktörleri listele, her faktörü tek tek değerlendir ve en sonda gerekçeli bir öneri yaz. Emin olmadığın varsayımları ayrıca belirt. Türkçe yaz.

Ne zaman: Karar verirken, hesap ya da mantık gerektiren sorularda, bir sorunun kök nedenini ararken.

4. Önce bana soru sor

Bence en az kullanılan ama en çok fark yaratan kalıp bu. Eksik bilgiyle üretilen cevap tahmine dayanır. ChatGPT'nin önce soru sormasını istediğinde, eksikleri o bulur, sen sadece cevaplarsın.

PROMPT 4

[Yapmak istediğin iş] için yardımına ihtiyacım var. Başlamadan önce, bu işi iyi yapabilmen için bilmen gereken en önemli 5 soruyu bana sor. Soruları numaralı liste hâlinde tek seferde sor. Ben cevaplamadan hiçbir şey üretme.

Ne zaman: Ne istediğini tam bilmediğin ya da işin çok detay gerektirdiği durumlarda: iş planı, özgeçmiş, kampanya metni.

5. Eleştir ve geliştir

ChatGPT varsayılan olarak nazik davranır ve metnini övmeye meyillidir. Açıkça eleştiri istemek, işine yarayan geri bildirimi almanın en hızlı yolu.

PROMPT 5

Aşağıdaki [metin / plan / sunum taslağı] üzerine [hedef kitle] gözüyle eleştiri yap. Önce en zayıf 3 noktayı gerekçesiyle yaz, sonra her biri için somut bir düzeltme öner. En son, bu düzeltmeleri uygulayarak geliştirilmiş hâlini ver. Övgüye yer verme, dürüst ol. Türkçe yaz.

[metnini buraya yapıştır]

Ne zaman: Bir şeyi göndermeden ya da yayınlamadan önce son kontrol olarak.

6. Biçimi sen belirle

Cevabın nasıl görüneceğini söylemezsen uzun paragraflar gelir. Tablo, sütunlar ve satır sayısı istemek, bilgiyi tek bakışta okunur hâle getirir.

PROMPT 6

[Konu] hakkındaki bilgiyi tablo olarak ver. Sütunlar: [Sütun 1], [Sütun 2], [Sütun 3], [Sütun 4]. En fazla [8] satır olsun. Tablonun altına en önemli çıkarımı tek cümleyle yaz. Tablo dışında açıklama ekleme. Türkçe yaz.

Ne zaman: Karşılaştırma, özet, liste ya da Excel'e aktaracağın her şey için.

7. Tonu değiştir

Elinde doğru bilgiyi içeren ama tonu yanlış bir metin varsa baştan yazdırmak yerine yeniden şekillendirt. Önemli olan, anlamın korunmasını ve yeni bilgi eklenmemesini açıkça istemek.

PROMPT 7

Aşağıdaki metni [daha samimi / daha resmî / daha kısa ve net] hâle getir. Okuyucu: [kim]. Anlamı ve tüm bilgileri koru, yeni bilgi ekleme. [Kelime sayısı] kelimeyi geçme. Sonunda neleri değiştirdiğini 3 maddede özetle. Türkçe yaz.

[metin]

Ne zaman: Müşteriye, yöneticiye ya da takipçilerine aynı bilgiyi farklı tonlarda iletmen gerektiğinde.

8. Seçenekleri karşılaştır

"Hangisi daha iyi?" diye sorarsan genel bir cevap alırsın. Kriterleri ve kendi durumunu verdiğinde ise gerçekten sana uyan bir değerlendirme çıkar.

PROMPT 8

[Karar konusu] için [Seçenek A], [Seçenek B] ve [Seçenek C] arasında kararsızım. Benim durumum: [bütçe, zaman, beceri, öncelik]. Bu seçenekleri [kriter 1], [kriter 2], [kriter 3] ve [kriter 4] açısından tabloyla karşılaştır. Sonra benim durumuma göre hangisini seçmem gerektiğini ve hangi koşulda bu önerinin değişeceğini yaz. Türkçe yaz.

Ne zaman: Araç, yöntem, kurs, tedarikçi ya da strateji seçerken.

9. Plana ya da kontrol listesine çevir

Bir hedefi "yapılacaklar"a dönüştürmek çoğu zaman en zor kısımdır. Süreyi, ayırabileceğin zamanı ve "bitti" ölçütünü istediğinde uygulanabilir bir plan çıkar.

PROMPT 9

Hedefim: [hedef]. Elimdeki süre: [süre]. Haftada ayırabileceğim zaman: [saat]. Bunu uygulanabilir bir plana çevir: haftalara böl, her hafta için en fazla 3 somut görev yaz ve her görevin bitmiş sayılması için ölçütü belirt. En sonda en sık takılınan 3 noktayı ve bunlara karşı önlemi ekle. Türkçe yaz.

Ne zaman: Yeni bir beceri öğrenirken, bir proje başlatırken, günlük notları düzenli bir listeye çevirirken.

10. Üzerinden geç ve iyileştir

İlk cevap bir taslaktır, son hâl değil. Yeni sohbet açmak yerine aynı sohbette neyi değiştirmek istediğini numaralı ve somut şekilde söyle; beğendiğin kısımların korunmasını da iste.

PROMPT 10

Bu iyi bir başlangıç. Şimdi yalnızca şunları değiştir:

1. [ör. girişi yarıya indir]
2. [ör. soyut ifadeler yerine somut bir örnek kullan]
3. [ör. sonuna net bir harekete geçirici cümle ekle]

Geri kalan her şeyi olduğu gibi bırak ve yalnızca güncellenmiş hâlini ver.

Ne zaman: Her zaman. İyi sonuç genellikle iki üç tur düzeltmeden sonra gelir.

Kalıpları birleştir

Kalıplar tek başına kullanılmak zorunda değil. Ben genelde 1 ve 4'ü birlikte kullanıyorum: önce rolü ve bağlamı veriyorum, sonra "başlamadan önce bana soru sor" diyorum. Cevap geldikten sonra 5 ve 10 ile üzerinden geçiyorum.

ChatGPT'yi kendine göre ayarla

Her sohbette kendini baştan anlatmak zorunda değilsin. ChatGPT'nin ayarlarında bir Kişiselleştirme (Personalization) bölümü var. Menü yerleri zaman zaman değişebiliyor ama genelde profil simgene tıklayıp Ayarlar'a girdiğinde bu bölümü bulursun. Burada üç şey işine yarar:

- **Özel talimatlar (Custom instructions):** ChatGPT'nin senin hakkında bilmesini istediğin şeyleri ve nasıl cevap vermesini istediğini yazdığın alan. Buraya yazdıkların yeni sohbetlerin tamamında geçerli olur.
- **Yanıt tarzı ve ton:** Cevapların genel üslubunu (ör. daha profesyonel, daha samimi, daha kısa) seçebileceğin ayarlar.
- **Hafıza (Memory):** ChatGPT'nin sohbetlerden öğrendiği ya da senin "bunu hatırla" dediğin bilgileri saklaması. Ne hatırladığını görebilir, istemediğin kayıtları silebilir ya da özelliği tamamen kapatabilirsin.

Özel talimatlar alanına aşağıdaki şablonu kendine göre doldurup yapıştırabilirsin:

PROMPT 11

Hakkımda: [mesleğin / işin], [kimlere hizmet verdiğin ya da hedef kitlen]. ChatGPT'yi en çok [içerik yazma / e-posta / planlama / öğrenme] için kullanıyorum.

Nasıl cevap vermeni istiyorum: Türkçe yaz. Kısa ve net ol, önce sonucu söyle, sonra gerekirse detaylandır. Emin olmadığın bilgiyi açıkça belirt, uydurma. İş için gereken bilgi eksikse önce soru sor. Uzun cevapları başlık ve madde işaretleriyle düzenle. Gereksiz övgü ve giriş cümlesi kullanma.

Hafızaya ve sohbeta ne yazdığını dikkat et

Özel talimatlara ya da sohbetlere TC kimlik numarası, şifre, banka bilgisi, müşterilerinin kişisel verileri veya şirketinin gizli belgelerini yazma. Ayarlar'daki veri kontrolleri bölümünden sohbetlerinin model eğitiminde kullanılıp kullanılmayacağını da kontrol edebilirsin.

Prompt kontrol listesi

Önemli bir prompt'u göndermeden önce bu tabloya 30 saniye bak. Hepsine "evet" demek zorunda değilsin ama ne kadar çok "evet" o kadar iyi cevap.

Kontrol	Eksikse ne olur
Bir rol verdim mi?	Cevap genel ve yüzeysel kalır.
Kim olduğumu ve bu işin kim için olduğunu anlattım mı?	Hedef kitleye uymayan bir ton ve içerik gelir.
Görev tek ve net bir cümle mi?	ChatGPT neyi önceliklendireceğini tahmin eder.
Uzunluk, ton ve yasakları yazdım mı?	Gereğinden uzun ya da yanlış tonda bir metin çıkar.
Çıktı biçimini belirttim mi?	Okuması zor uzun paragraflar gelir.
Mümkünse bir örnek verdim mi?	Tarzı yakalamak için birkaç tur daha gerekir.
Emin olmadığı yerleri belirtmesini istedim mi?	Yanlış bilgi, doğruymuş gibi sunulabilir.

Sık yapılan hatalar

1. Tek satırlık prompt yazıp mükemmel cevap beklemek. Kısa soru, kısa ve genel cevap getirir.
2. İlk cevapla yetinmek. İkinci ve üçüncü tur çoğu zaman asıl farkı yaratır.
3. Her şeyi tek prompt'a sıkıştırmak. Araştırma, taslak ve düzenlemeyi ayrı adımlara böl.
4. Rakam, tarih, kaynak ve hukuki bilgileri kontrol etmeden kullanmak. ChatGPT kendinden emin görünen ama yanlış bilgi üretebilir.
5. Aynı konuda sürekli yeni sohbet açmak. Bağlamı korumak için aynı sohbette devam et ya da bağlamı yeni sohbete kısaca taşı.

Sıradaki adım

Bu hafta bu 10 kalıptan yalnızca üçünü seç ve gerçek bir işinde dene. Hangileri sana oturuyorsa onları bir not dosyasına kaydet; birkaç hafta içinde kendi prompt kütüphanen oluşur. Farklı araçları da denemek istersen [diğer rehberlere göz at](#). Yeni prompt'lar ve rehberler yayınlandığında haberin olsun istiyorsan [bültene katıl](#).

Daha fazla ücretsiz rehber ve haftada iki bülten: burakozerweb.com/bulten